

Obrazložitev k oceni doktorske disertacije
»**KULTURNA PODOBA JV PREKMURJA V 17. IN 18. STOLETJU**«,
avtorice **Klaudije SEDAR**

Vsako znanstveno delo o Prekmurju je dobrodošlo; če je kvalitetno napisano in temelječe na (predvsem) neobjavljenem arhivskem gradivu, pa je to dodana vrednost. Dr. Klaudija Sedar se je raziskovanja kulturne podobe Prekmurja (in tudi onkraj takratnih meja pokrajine ob Muri) lotila poglobljeno ter sistematično. Če kulturo Prekmurja v obravnavanem obdobju v prvi vrsti omenjamo v kontekstu (sakralne) umetnosti in nabožne literature, je dr. Klaudija Sedar segla onkraj utečenih okvirjev.

Avtorica bralca uvodoma popelje skozi cerkveno upravo in samo zgodovino Prekmurja, v osrednjem delu disertacije se osredotoča na cerkveno organizacijo ter kulturo. Pri slednji izpostavlja jezikovne posebnosti ter kulturne (sakralne) spomenike oz. stavbe. Ob tem upošteva tudi gospodarsko podstat župnij. Kot posebno kategorijo obravnava t. i. jezikovne spomenike, začenši s protestantsko dediščino - tematiko, ki ji ni tuja. Naslovna tematika (kulturna podoba) pride do izraza v poglavjih o župnijski dejavnosti ter sakralnih objektih. Besedilo temelji na obsežnem listinskem oz. arhivskem gradivu, npr. vizitacijah, kar nedvomno kaže na zgodovinsko izhodiščno vlogo protestantske in katoliške duhovščine v Prekmurju; izhodiščno v smislu, da je bila duhovščina gibalno kulturnega razvoja in sprememb oz. je ohranjala domače narečje kot protiutež sicer institucionalizirani madžarščini oz. latinščini.

Disertacija je dobrodošlo obsežna, ima kar 385 strani. Avtorica je podatke črpala iz 17 različnih fondov oz. na več koncih – doma in v tujini. Nabor literature sega čez številko 200 (238 del), vključujoč dela zvečine domačih avtorjev. Posebna vrednost disertacije so tudi slikovne priloge oz. izseki iz t. i. listinskega gradiva, zemljevidi, tabele in grafiki, ki bralcu na prijazen način predstavijo pogosto suhoparne numerične oz. statistične podatke.

Edina pripomba, ki pa naj se razume dobrohotno, je, da je pri tovrstnem znanstvenem delu bolje ali nemara prav, da je besedilo v kontekstu dognanj napisano v 1. osebi ednine. Arhaična oblika zapisovanja v 1. osebi **množine** v samem uvodu disertacije in drugod v besedilu danes, v 21. stoletju, bralcu nehote namiguje na zmanjšan trud, ki ga je avtorica nedvomno vložila v sam raziskovalni proces in končni izdelek. Narativni slog je znanstveno ustrezen, ob tem pa je disertacija lahko razumljiva tudi bralcu, ki mu znanstveni jezik morda ni najbolj domač. Pričujoča disertacija je zelo dobrodošlo znanstveno-raziskovalno delo, vredno nadaljnje objave – bodisi v celoti bodisi fragmentarno. Predstavlja osnovo za nove raziskovalne cilje.

Izrekam iskreno pohvalo in ne nazadnje tudi zahvalo za nastanek te disertacije.